

רווח והצלה במקום אחר

חודש השמחה כבר בפתח, מביא בכנפיו
בין אינספור הבדיחות גם בשורה רצינית
ושווה הצצה • כבר שמענו על יחידות
דיור ופריפריה שממתינה לזו"צים
המאושרים, אבל הפעם - הכתבה הזו
מיועדת לכולן... • בואנה להעניק לעצמכן
רווח והצלה, דווקא --- ממקום אחר

ז. ברכה

כתבנו לכן על יחידות הדיור ועל המעבר לפריפריה, ואתן לא אכזבתן...

מבול תגובות מעודדות נערם על שולחן המערכת, מפרגן, מודה ומזדהה כמו שרק אתן יכולות להיות:

‘תמשיכו להעלות את הנושא!’ אמרתן. ‘תודה, חשוב שכולן תדענה ותכרנה את הפריפריה המתפתחת!’, הבעתן את דעתכן. ‘נהייתי מאוד, עשיתן עבודת שטח מדויקת!’, החמאתן ברוחב לב.

ובין התגובות, נערמה לה בצד גם ערימה מכובדת של בקשות. אתן, נשים מבוגרות וצעירות כאחד ולא דווקא זר־ציות, ביקשתן לשמוע גם על הצד השני של המטבע. כששמעתי את הבקשה הזו, נזכרתי מיד בקומת המחסנים של הבניין שלנו. נזכרתי גם, במשפחות הלא דווקא צעירות המאכלסות אותו בצפיפות, בלב ליבה של ירושלים עיר הקודש.

ירדתי אל הגינה השכונתית, חמושה בדף ועט וכמובן בילדיי המתוקים שששו על ההזדמנות, וחיכיתי לשכנה נחמדה שתואיל לספר לי מעט על הבית שלה, כאן בקומת המחסנים. כך נולדה הכתבה הזו.

מחץ לקופסה

שש ורבע.

אני פוגשת את טובי, שכנתי החדשה מהקומה למטה, ליד הספסל בגינה. שינוי מנדנדות טף מיזע, דוחפות לפה הקפוצץ עוד בים ו"הנה, חמוד, עוד שני ביסים ואני באה לראות איך אתה מתגלצ'!" בין המגלשה לקרסולה, התיישבנו לנו על ספסל צדדי בגינה הסואנת, מחליפות חוויות ומתכונים. פתאום נזכרתי גם, שמעולם לא סיפרה לי טובי היכן התגוררה טרם עברה לגור בקומת הקרקע שמתחתיי.

העזתי לשאול אותה, ולא חשבתי למצוא תשובות מהר כל כך... "עד לפני כשלושה חודשים, התגוררנו בדירת חדר וחצי באחד הרחובות הצדדיים בירושלים", היא פותחת, "דמינה לכן משפחה בת חמישה נפשות מצטופפת בין מיטה לשולחן, כשמהסדק שנותר בין הארון לילון מציצות כמה קרני שמש חוורות. זה היה המראה שנשקף לעיניי יום יום. והדירה הזו, לא היתה מהזן המרחיב דעתו של אדם... אולי להיפך...", היא צוחקת באירוניה.

"בכל בוקר, השכמתי קום עם הציפור הראשונה שנעמדה לי על אדן החלון, ממש מעל הראש. במטבח ה'פליימוביל' שלי

"דמינה לכן משפחה בת חמישה נפשות מצטופפת בין מיטה לשולחן, כשמהסדק שנותר בין הארון לילון מציצות כמה קרני שמש חוורות. זה היה המראה שנשקף לעיניי יום יום. והדירה הזו, לא היתה מהזן המרחיב דעתו של אדם. אולי להיפך"

הוצאתי ביד אחת לחם מהמקפיא הקטן אשר התחבא לו מתחת לפינת האוכל, וביד השנייה שלפתי ממייבש הכלים הפלסטיק, סכין לממרר שכבר ניצב על השולחן. כך, מרחתי אט אט עשר פרוסות. חמישה כריכים. בין מריחה לרעוטה, רצו במוחי אינספור מחשבות ומסקנות על המצב בו אני נתונה. אספתי מאותם רגעים נקיים של בוקר, אינספור תחינות ותקוות, לבית גדול ומרווח יותר. זו הייתה התמודדות של רגעים ושעות, כל דקה טמנה בחובה נסיון נוסף, במרחב הקטן הזה.

אילו התמודדויות חווית בדירה הקטנה הזו? "כמו שאמרת, זו היתה התמודדות יומיומית. הרגעים הקטנים הפכו למציאות גדולה, מסובכת וקשה. ראשית, לא היתה לי פינה אחת שלווה לעצמי. אפילו מרפסת לא היתה לנו שם, ואם רציתי לנשום קצת אוויר נקי עם עצמי, בשקט אמיתי, התעטפתי בסוודר מחמם וירדתי אל הגינה הסמוכה, לתוך הלילה הקר של ירושלים.

לעיתים, לא היה זה רעיון אידיאלי, אם מפני הקור הצולף של לילות שבט, ואם מפני השוהים השונים בגינה בשעת לילה זו. כשאני נזכרת ביצורים שפגשתי, היא משתפת, "חולפת צמרמורת בגווי... במקרים אלו, כמובן, הייתי 'מקפלת ציוד' ועולה הביתה, אל הקופסה הקטנה שלנו.

כמובן שמגורים בצפיפות גורמים לחוסר סדר, והבלגן השתלט לי על המרווח הפנוי שעוד נותר לי בבית. לא היו לי די מקומות אחסון לחפצים, וכך נערמנו על הארונות עוד ועוד 'מחסנים' בלתי רשמיים.

כל צעצוע שיצא ממקומו, התפזר בבית וחסם את המעבר. כך, יצא הבלאגן לעיתים קרובות מכלל שליטה...

לא היה לנו מספיק מקום למיטות", היא ממשיכה לשתף, "וכך היו שני ילדים נאלצים מדי יום לישון על מזרן. אתן וודאי מתארות לעצמך אילו מריבות ניטשו סביב מקום השינה היומי, סביב חלוקת מקומות אחסון אישיים ובקיצור- סביב כל פיסת מקום ריקה ונדירה.

המגורים שם היו מבחינתי ממש סבל ממושך, ומדי יום הבטחתי לעצמי ולחלל המטבח הדחוס שמחר אני עוברת מכאן, יהיה מה שיהיה.

סוף סוף, כשכלו כל הקיצין, הגיעה אלינו הצעה לדירת שניים וחצי חדרים בקומת מחסנים כאן, בבניין הנחמד הזה. זו היתה הצעה משכנעת למדי, בגלל קרבתה לדירה הקטנטנה שלנו- באחד הרחובות הסמוכים. באנו לראות את הדירה, היינו מעט המומים למראה קומת המחסנים המוזנחת בה היא

ממוקמת. גם מבנה הדירה לא היה מושלם, מבחינתי, אך זה מה שהיה למתווכים להציע לתקציב שלנו."

וכיום, את נהנית בדירה הזו?

"אומר לך את האמת? בכלל לא. יתרונותיה עולים אמנם בהרבה על הדירה הקודמת, והמגורים בה נסבלים בהחלט, אך מכאן ועד חווית מגורים חיובית הדרך עוד רחוקה בהחלט... לגור בדירת מחסן בעלת שניים וחצי חדרים, זה עוד לא דירת החלומות שלי. הצפיפות בה מורגשת היטב, ובחלומותיי עומדת דירה ראויה לשמה שבוודאי שמורה לי במקום כלשהו על פני ארצנו הקטנה."

על מעבר לפריפריה חשבתם?

היא מחייכת במבוכה, "האמת שלא. שמעתי על עשרות משפחות ומשפרי דור העושים את הצעד הזה. אבל מעולם לא תרגמתי את הסיפורים למציאות העצמית שלי, ואני

מעריכה שכן עוד משפחות רבות", סוברת טובי, "זהו צעד אמיץ אך הכרחי, למי שרוצה להגשים באמת חלום. ואת יודעת מה?", היא מחייכת בקונדסיות, "ברגעים אלו ממש מתחילה להבשיל בי ההחלטה שאני רוצה למצוא את עצמי בקרוב, בעזרת ה', באחת מערי הפריפריה ההולכות ומתפתחות. אני בטוחה שנמצא את בית חלומותינו. ובאמת, מי אמר שחייבים להתגורר רק בירושלים?"

וכששאלתה מהדהדת בחלל הגינה ההומה, אני אוספת את ילדיי העייפיים ולוקחת את החול מהגינה, יחד עימם, הביתה. התשובה רק נעשית מרתקת יותר, ואני פונה בסקרנות לחפש לה תשובה.

האם באמת יש עתיד נפלא למשפרי דיור גם בפריפריה? עזבנו את ערי המרכז הצפופות והלכנו לחפש לנו בית. רחב, שטוף שמש ונעים למגורים. בית ראוי לשמו, לא מקופסת גפרורים. מישו לחש באוזנינו ש--- יש! יש תקווה לכל המשפחות המצטופפות בין מכונת כביסה לארון. יש, וזה לא הפתרון האחרון, מלכתחילה, ואפילו- בלי לחשוב פעמיים. מי שעוד לא עשתה את זה, מוזמנת להצטרף אלינו אל נוף, אוויר ושמיים...

בין ערים ובין גבעות הצפנו אל נוף הגליל, עיר קסומה ומזמינה. ה'ווייז' מאותת לאות כי הגענו, ואותיות מאירות עיניים מקדמות את פנינו בברכת: 'ברוכים הבאים להר יונה'.

אכן, הגענו ליעד.

מהמרפסת של **שרה'לה שוורץ**, תושבת הר יונה וותיקה (יחסית...), הנוף המרהיב מקבל מימד עמוק ואמיתי של: 'מה רבו מעשיך ה'. אנחנו מתרווחות על הספה אל מול הרי הצפון הנישאים באופק במלוא הדרם, מנוקדים ביערות מוריקים המשרים אווירה בראשיתית קסומה, ומבקשות לשמוע ממנה מעט על המגורים במקום הנפלא הזה.

איפה אנחנו בעצם?

"שכונת הר יונה ממוקמת בעיר נוף הגליל הנמצאת

"עזבנו את ערי המרכז הצפופות והלכנו לחפש לנו בית. רחב, שטוף שמש ונעים למגורים. בית ראוי לשמו, לא מקופסת גפרורים. מישו לחש באוזנינו שיש. יש תקווה לכל המשפחות המצטופפות בין מכונת כביסה לארון. יש, וזה לא הפתרון האחרון, מלכתחילה, ואפילו- בלי לחשוב פעמיים"

כעשרים דקות נסיעה מעפולה וכ-40 דקות דרומית למירון", היא פותחת, האהבה למקום מגוריה מנגנת מפיה עם כל מילה, "לפני עשר שנים, ייסד מרן הרב שטינמן זצ"ל קבוצת אברכים איכותית וסמך את ידם על הקמת היישוב הנפלא הזה, תוך שהוא מאציל עליהם ברכות לרוב. גם כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא הועיד את המקום לחסידי, והקהילות שהגיעו אחר כך הם כבר היסטוריה...

להר יונה שטחי ענק עם עתודות המיועדות לבניית יח"ד בהיקף כפול ביחס לערים חרדיות אחרות, וזו אחת הסיבות שהיא הולכת ומתפתחת בקצב מבורך, בסייעתא דשמיא.

יתרונותיה הרבים לא מותירים מקום של ספק בנוגע לכדאיות היישוב בה, והם רבים ומשמעותיים:

ראשית, הר יונה ממוקמת בנקודה מרכזית. היא הקרובה ביותר לבני ברק, למשל, לעומת הערים הגליליות הסמוכות- צפת, מירון וטבריה. שעה ורבע נסיעה מפרידה בינינו לבין מודיעין עילית, ושעה ומחצה מירושלים. עם זאת, האוויר הגלילי הצלול שמנשב כאן", היא עוצרת קמעא, שואפת לקרבה מעט ממנו, אוויר עם נגיעות של טבע, "עולה

הנוף הנשקף החודש מחלון דירה בהר יונה

34 - כ"ט שבט תשפ"א